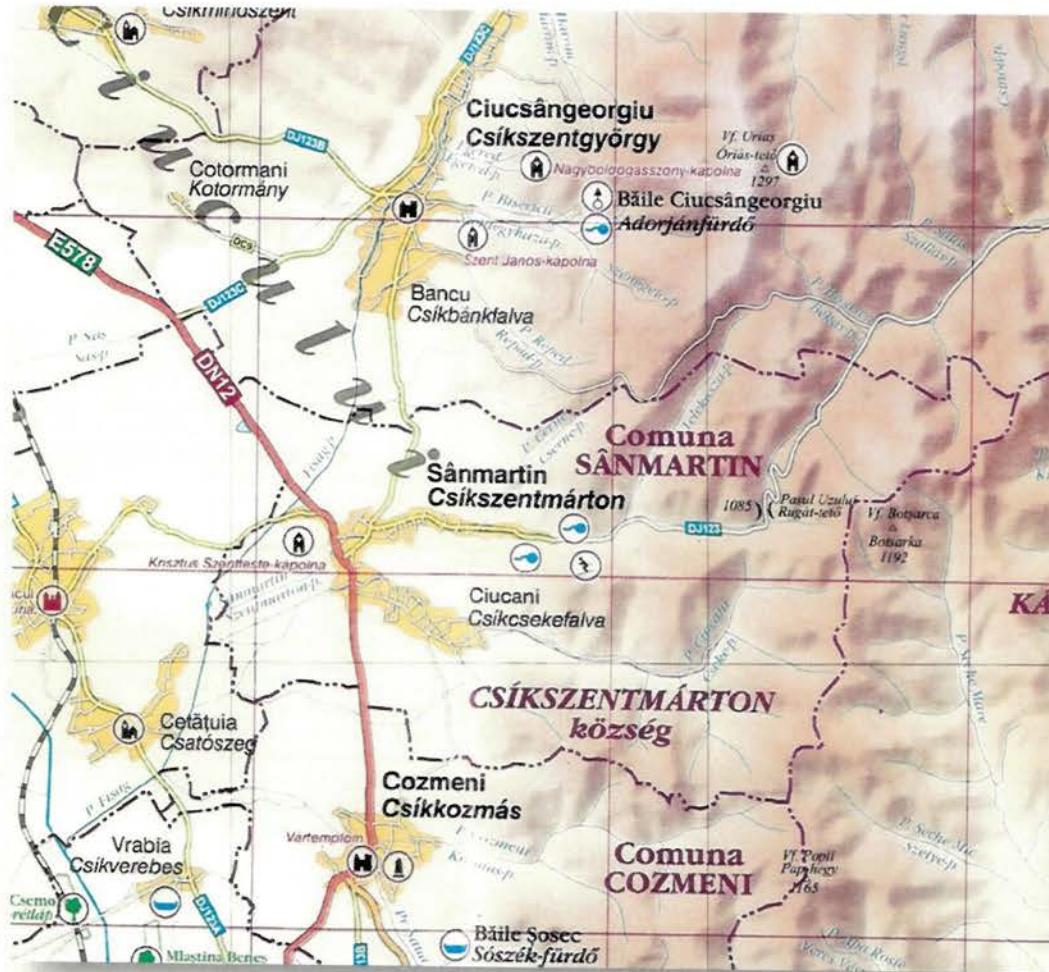

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ AL COMUNEI SÂNMARTIN, JUDEȚUL HARGHITA PENTRU PERIOADA 2014 – 2020

2015

**ROMÂNIA
JUDEȚUL HARGHITA
CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI SÎNMARTIN**

**HOTĂRÂREA Nr. 14/2016
privind aprobarea Strategiei de Dezvoltare Locală al Comunei Sînmartin, județul
Harghita pe perioada 2014-2020**

Consiliul Local al Comunei Sînmartin, în ședință ordinară din data de 31 martie 2016;

Luând în considerare:

- Expunerea de motive nr.427/2016 al Primarului comunei Sînmartin,
- Raportul de specialitate nr.428/2016 al Compartimentului de resort din cadrul aparatului de specialitate al primarului comunei Sînmartin, respectiv
- Rapoartele de avizare ale Comisiilor de specialitate în acest domeniu;

Având în vedere art. 25 lit. g) din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale;

Cu respectarea prevederilor art. 7 a Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, Proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Strategiei de Dezvoltare Locală al Comunei Sînmartin, județul Harghita pe perioada 2014-2020, inițiat de primarul comunei Gergely András a fost adus la cunoștința publicului prin afișare la sediul Primăriei Sînmartin la data de **10.02.2016**.

În temeiul art. 36 alin. (2) lit. b și alin. (4) lit. e, art. 45 alin. (1) și art. 115 alin. (1) lit. b din Legea nr. 215/2001 privind administrația publică locală, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

HOTĂRĂШТЕ

Art. 1. - Se aprobă Strategia de Dezvoltare Locală al Comunei Sînmartin pe perioada 2014-2020, conform anexei nr. 1 la prezenta hotărâre din care face parte integrantă.

Art. 2. – Cu executarea prevederilor prezentei hotărâri se încredințează primarul Comunei Sînmartin, domnul Gergely András.

Președinte de ședință,
Rácz Erzsébet

Rácz

Nr. 14

Contrasemnează pentru legalitate

Secretar
Gergely Anna

Gergely A

Adoptată în ședință ordinară din data de 31 martie 2016

Cu un număr de 11 voturi "pentru" din numărul total de 11 consilieri locali în funcție.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ
PENTRU PERIOADA 2014 – 2020
A UNITĂȚII ADMINISTRATIV TERITORIALE SÂNMARTIN, JUDEȚUL
HARGHITA**

ELABORAT DE SC. ACHI-PRO CONSULTING SRL.

COLABORATORI:

**Dr. Kassay Janos, geograf, coordonator
Drd. Fejér K. Gergely economist
Asistent Bede Éva Réka economist**

**Suport informațional și administrativ:
Gergely András primar**

C U P R I N S T E M A T I C

INTRODUCERE

- Date generale despre UAT
- Încadrarea în regiune, în cadrul țării, în sistemul urban național și regional.

2. CARACTERIZARE GENERALA UAT ÎN CARE SE VA IMPLEMENTA STRATEGIA DEDEZVOLTARE

- Delimitarea spațial a UAT
- Caracteristici geografice (forme de relief, rețea hidrografică, etc.)
- Caracteristici demografice
- Infrastructura de: transport, utilități (alimentare cu apă, canalizare, epurare, alimentare cu gaze, producere/distribuție energie electrică, telecomunicații)
- Infrastructura de afaceri și de cercetare
- Sănătate și servicii sociale
- Învățământ
- Resursele umane și piața muncii
- Condiții de mediu
- Zone și activități rurale
- Turismul

3. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE

- Analiza SWOT
- Disparități intra și interzonale, decalaje, potențial de dezvoltare
- Oportunități egale

4. STRATEGIE

- Obiectiv general
- Obiective specific
- Priorități
- Descrierea masurilor ce vor fi întreprinse
- Estimarea impactului Strategiei asupra UAT și zonei înconjurătoare, contribuția la o dezvoltare durabilă
- Referințe la documente strategice spațial/sociale/economice cu implicații asupra dezvoltării locale și legătura planului cu ele: PUG, PUZ, strategii de dezvoltare europene, sectoriale, regionale, județene, etc.

5. PLANIFICAREA INVESTIȚIILOR

- Măsura planificată ce poate fi implementată prin planuri integrate sau proiecte individuale
- Etape în realizarea investiției
- Instituții, departamente din cadrul UAT implicate în dezvoltarea proiectelor
- Bugetul alocat (pe surse de finanțare)

6. ALOCAREA FINANCIARA

- Surse de finanțare (buget, de stat, buget local, fonduri UE, fonduri private)
- Proiecte prioritare

7. ARBORELE PROBLEMELOR

8. ARBORELE SOLUȚIEI

1.INTRODUCERE

1.1.Date generale despre UAT

Comuna Sânmartin este situată în partea sud-estică a județului Harghita, în centrul Depresiunii Ciucului de Jos. Se învecinează la nord cu comuna Ciucsângheorgiu, la est cu comuna Plăieșii de Jos, la vest cu comuna Sânsimion, la sud cu comuna Cozmeni. Ea se află la o distanță de 16 km de municipiul Miercurea Ciuc și de 14 km de orașul Băile Tușnad. Comuna are o suprafață de 4183 ha. În componența localității intră satele: Sânmartin – reședința comunei, Ciucani și Valea Uzului.

Comuna Sânmartin este amplasată într-un cadru natural pitoresc, cu multe valente turistice și lipsit de surse de poluare și degradare a mediului. Prima atestare documentară se datează în prima jumătate a secolului al XIV-lea, mai precis în anul 1332 când este amintit în Listele de impozitare papale cu denumirea de Sancto Martino.

1.2.Încadrarea în regiune, în cadrul țării, în sistemul urban național și regional.

În componența comunei intră satele:

- Sânmartin
- Ciucani
- Valea Uzului

Principala ruta de transport și de acces în comuna este drumul european DE-578. Comuna este străbătută și prin drumul județean DJ-123.

În apropierea localității cele mai importante orașe sunt :

- Miercurea Ciuc la 16 km,
- Băile Tușnad la 14 km
- Sfântu Gheorghe la 50 km

Cea mai apropiată stație de cale ferată se află la 4 km în comuna Sânsimion. Aeroportul cel mai apropiat este la 80 km în mun. Brașov.

2.CARACTERIZARE GENERALA UAT ÎN CARE SE VA IMPLEMENTA STRATEGIA DE DEZVOLTARE

2.1.Delimitarea spațială a UAT

Localitatea Sânmartin este comuna componentă a județului Harghita, situată în partea de sud-est a acestuia, în centrul Depresiunii Ciucului de Jos, la o distanță de 16 km de municipiul Miercurea Ciuc.

Față de reședință comunei, satul Ciucani este alipit cu aceasta, iar satul Valea Uzului se află în direcția est la 34 km și se poate accesa prin DJ-123. În apropierea localității cele mai importante orașe sunt : Miercurea Ciuc la 16 km pe drumul european DE-578 și Băile Tușnad la doar 14 km pe DE-578 .

2.2.Caracteristici geografice (forme de relief, retea hidrografică,etc)

RELIEFUL

Așezarea teritorială a comunei SÂNMARTIN este în extremitatea nordică, în zona de depresiune intramontană a Ciucului de Jos, axată pe cursul superior al râului Olt, prezintă un relief relativ plat format din lunci largi, însotite de terase joase și fâșii de câmpii piemontane, care fac trecerea spre zonele montane înconjuratoare, creând cele mai favorabile condiții pentru aşezările omenești. Pentru dezvoltarea activităților economice și pentru realizarea lucrărilor de echipare tehnico - edilitare, caracteristici , care se evidențiază în structura și zonificarea văii localității componente (Sanmartin), a dispunerii formei și așezării construcțiilor. Prin așezarea lor în teritoriul localitățile comunei dispun de legături rutiere rapide cu localitățile din jur, precum și cu principalele orașe Miercurea - Ciuc și Băile Tusnad. Prin poziția geografică, teritoriul comunei cuprinde forme variate de relief, - depresiuni, culoare pe valea Oltului și munți cu întinse păduri și pajiști naturale, bogate resurse minerale , așezate la altitudinea de 650 – 1200 m. Văile celor două localități sunt înșirate la est de râul Olt, la poalele Munților Ciucului, iar Valea-Uzului se află la 33 km est de Sânmartin într-o depresiune intramontană de a lungul râului Uz.

RETEAUA HIDROGRAFICA

Rețeaua hidrografică formată din cursuri de ape permanente cu debit bogat și constant face parte din bazinul hidrografic al Oltului și a Trotusului prezentând urmatoarele caracteristici: panta medie de 25 % (fiind tronsonul superior). Valea Oltului are direcție longitudinală pe axa nord - sud cu affluent pârâul Fișag, care la randul lui este alimentat de pârâurile Sânmartin și Ciucani iar pe teritoriul satului Valea Uzului pâraurile Magherus, Sóvető și Rác alimentează pârâul Uz.

CLIMA

Datorită situației geografice în zona depresionară intramontană pe teritoriul comunei Sânmartin se remarcă un topoclimat specific caracterizat prin frecvențe și persistente inversions termice nocturne și de iarnă. Aceste fenomene fac ca zona comunei să se situeze în regiunea cea mai rece a țării. Clima și hidrografia teritoriului studiat ale celor trei localități în special, sunt caracterizate de condiții termice aspre, cu veri scurte și ierni lungi. Temperatura medie anuală este caracterizată prin izoterma anuala de + 6° C. Zăpada se menține la sol 80-90 zile pe an, număr mediu anual al zilelor cu îngheț este 160. Vânturile sunt puternic influențate de relief, atât în privința direcției cât și a vitezei. Frecvențele medii anuale înregistrate la Sânmartin indică predominanta vânturilor din NV și N. Caracteristica acestei zone sunt curenții de aer de 5-7 G.B. cu o intensitate mai mare de lungul Oltului.

Așezarea teritoriului comunei pe pantele estice ale munților Harghita , determină structura geomorfologică. Între punctul cel mai jos - valea Oltului și denivelarea față de munți se intercalează o treaptă de 800-900 m altitudine.

Comuna se incadrează în zona de vegetație a padurilor răšinoase, brad și a zonei de pajisti. Principalele specii de arbori sunt: bradul, molidul, fagul și frasinul.

Vegetația comunei Sânmartin este foarte bogat în ierburi și păduri. Vegetația îmbraca întreaga suprafață, dându-i un aspect variat. Flora este deosebit de bogată în

plante medicinale care prezintă o valoare deosebită. Din primăvară și până-n toamnă găsim o gamă variată de ciuperci.

Varietatea vegetației a determinat existența unui însemnat număr de specii de animale și păsări. Dintre animale amintim: căprioara (*capreolus capreolus*), vulpea (*vulpes vulpes*), iepurele (*lepus europeus*), cerbul carpatin (*cervus elaphus*), ursul brun (*ursus arctos*), mistrețul (*sus scrofa*) etc.

Alături de aceste animale este prezentă și o mare varietate de păsări. Dintre ele cele mai frecvente sunt: ciocarlia de campie (*melancorypha calandra*), privighetoarea, vrabia de casă, rândunica, sticletele, pițigoiul, turtureaua, cucul, ciocarlia, ciocântoarea (*piscus viridis*), bufnița (*buba buba*), potârnichea (*perdix perdix*), porumbelul, cioara de semănătură, sorecarul, uliul găinilor.

În jurul apelor găsim rața salbatică, găinușa de baltă.

2.3.Cara特征ici demografice

În prezent populația comunei Sânmartin este de 2.322 de persoane, din care 1400 de persoane reprezinta persoane active, iar rata somajului este de 6,5%.

Structura populației pe grupe de vîrstă

La 20 octombrie 2011, copiii (0-14 ani) dețineau o pondere de 16,3% din totalul populației stabile a comunei, populația Tânără (15 - 24 ani) reprezenta un procentaj de 12,4 %, persoanele mature (25–64 ani) formează majoritatea (52,1 %), iar persoanele în vîrstă de 65 ani și peste reprezintă 17,1 % din totalul populației. Persoanele în vîrstă de 85 ani și peste dețin o pondere de 2,1 % în totalul populației stabile.

Informații privind etnia: S-au declarat de etnie maghiară 98,8%, de etnie română 1,1 %, iar cei care s-au declarat romi a fost de 0,1 %. (În realitate rata populației de etnie romă este de 7,8 %) Structura confesională: 95,9 % s-au declarat de religie romano-catolică, 1,1 % dintre ei de religie ortodoxă; 1,8 % de religie reformată, iar 0,3 % de religie unitariană. Persoanele de altă religie decât cele prezentate mai sus reprezintă 0,1 % din total. S-au declarat „fără religie” sau atei un procent de 0,8 % din totalul populației.

2.4.Infrastructura de: transport, utilitati(alimentare cu apa, canalizare, epurare, alimentare cu gaze, producere/distribuție energie electrică, telecomunicații)

Dotarea comunei din punct de vedere al infrastructurii este reprezentată prin : alimentare cu energie electrică, apă potabilă, canalizare, drum asfaltat parțial din lungimea totală a drumerilor comunale și străzi interioare. Sunt în atenția consiliului local o serie de proiecte ce vor fi implementate în perioada 2014 – 2020 privind atât infrastructura de transport cât și infrastructura de utilități pentru a asigura creșterea calității vieții pentru locuitorii comunei dar și pentru turiștii ce vizitează zona Sânmartinului, zonă cu un bogat și recunoscut potențial turistic.

Deasemenea,există servicii de telefonie fixă și mobilă și televiziune prin cablu.

În 1997 în localitățile Sânmartin și Ciucani a fost dată în funcțiune sistemul de alimentare cu apă potabilă cuprinzând un puț forat de 40 m adâncime , stația de pompă și tratare a apei, rezervor de înmagazinare cu o capacitate de 500 mc și o retea de

distribuție de 12 km. Sistemul de alimentare cu apă asigură o acoperire de 100% din necesarul comunei.

Canalizare menajeră – În perioadă 2006-2008 în comuna Sânmartin s-a realizat o stație de epurare a apelor uzate, iar în perioada 2008-2010 s-a realizat un sistem de canalizare menajeră de 8 km care asigură colectarea apelor uzate pentru aproximativ 75 % din populația comunei. Stația de epurare asigură atât epurarea mecanică cât și biologică a apelor uzate.

Modernizarea și extinderea sistemului de alimentare cu apă precum și a sistemului de canalizare menajeră face parte din proiectele prioritare ale comunei în perioada 2014-2020.

Infrastructura stradală - Rețeaua stradală a comunei Sânmartin se compune din - DE-578, DJ-123, DJ-123B și reteaua de strazi comunale și locale de deservire. Starea actuală a drumurilor comunale prezintă o stare medie, arterele principale sunt asfaltate iar în cazul străzilor prezintă unele disfuncții în derularea normală a traficului rutier. Reteaua de strazi are lungimea de 34,00 km din care modernizate 13,50 km. Modernizarea drumurilor locale precum și a sistemului de drumuri agricole face parte din proiectele prioritare ale comunei în perioada 2014-2020.

Alimentare cu energie electrică – comuna este complet electrificată, mai puțin Valea Uzului. Prezintă o oportunitate electrificarea localității Văii Uzului pe măsura dezvoltării acestei așezări și dezvoltarea serviciilor turistice din această zonă.

2.5. Infrastructura de afaceri și de cercetare

În proiectul de dezvoltare sunt amintite posibilitățile economice neexploatare în cadrul așezării în care sunt incluse: reamenjarea școlilor, dezvoltarea culturii, amenjarea bazei sportive și organizarea celor mai importante sectoare ale economiei de pe raza comunei, respectiv agricultura și zootehnia. Acestea alături de potențialul în agroturism sunt doar câteva dintre domeniile ce se pot exploata la maxim pe raza comunei. Suprafața totală a teritoriului administrativ al comunei este de 4861 ha din care 1.109 ha - arabil, 1.827 ha – fâneță, 1.360 ha – pădure, 450 ha – pășuni, 115 ha - alte terenuri. Suprafața fondului forestier este de 27,97 % iar suprafața agricolă deține o pondere de 69,65,% din total.

În ceea ce privește promovarea comunei pe linie turistică, Sânmartinul este situată în sud-estul județului Harghita, în zona Carpaților Orientali, pe cursul superior al râului Olt. Relieful montos al acestei localități este mai accentuat către est, unde este limitrofa cu județul Bacău. Acolo, în zona Văii Uzului se înalță masive muntoase ca: Soia Mare, Bașca și altele. Zona Văii Uzului este ideală pentru practicarea turismului. Aici se poate amenaja o bază de agrement sau se pot practica diverse sporturi. În vederea dezvoltării zonei la nivel local se oferă urmatoarele resurse :

- ❖ scutiri sau reduceri de taxe și impozite
- ❖ terenuri prin concesionare pentru realizarea obiectivelor industriale
- ❖ consultanță și logistică

În comuna Sânmartin își desfășoară activitatea un numar de 80 de firme în urmatoarele domenii de activitate: comerț 20, agricultură 20, silvicultură și prelucrarea lemnului 10, prestări servicii 30.

2.6.Sănătate și servicii sociale

Infrastructura de sănătate a comunei Sânmartin, se bazează la existența unei Case de Sănătate în care funcționează 1 dispensar uman, 1 farmacie și o ambulanță care asigură permanență de 24 ore. În comună mai funcționează și un cabinet stomatologic.

2.7.Învățamant

Procesul de învățământ în comuna Sânmartin se desfășoară în cadrul a 5 instituții de învățământ, respectiv 2 grădinițe de stat, 2 școli generale și un liceu. În aceste instituții își desfășoară activitatea un număr de 54 de cadre didactice. Din acest punct de vedere comuna stă pe un loc distins, fiind centrul educațional a microregiunii.

2.8.Resursele umane și piața muncii

Dată fiind faptul că Comuna Sânmartin este într-o poziție centrală în depresiunea Ciucului de Jos, dispune de liceu, Liceul Tivai Nagy Imre care atrage sute de elevi în învățământul secundar din comunele limitrofe, comuna dispune de un potențial ridicat instituțional de calificare a resurselor umane.

Dacă analizăm cantitativ resursele umane, ieșe la evidență că resursele umane din această comună au un potențial ridicat, însă este nevoie de diversificarea cunoștiințelor profesionale.

Grupa de vîrstă între anii 35-39 este cea mai numerosă din comună, următoare de grupele de vîrstă între 40-44 respectiv 45-49, în total 563 persoane, deci din punctul de vedere a forței de muncă putem constata o îmbătrânire a forței de muncă. La nivelul județului Harghita cea mai numerosă grupă de vîrstă din mediul rural este a persoanelor între 30-34 ani, într-un număr total de 13914 (7,79%), urmată de grupa de vîrstă a celor între 35-39 ani 13836 persoane. În comuna Sânmartin rata grupului de vîrstă situat între anii 30-34 este 5,51%.

În privința școlarizării, rata celor care au urmărit studii universitare și au depus un examen de licență este de 7,61%, este mai ridicată decât media județeană (mediu rural) 4,81%. Rata celor care au absolvit studii secundare este peste (28,46%) media județeană a mediului rural este 24,22%.

Piața muncii este extrem de limitată, posibilitățile de a lucra ca angajat la o societate comercială sunt reduse, din acest motiv multe persoane active lucrează în gospodărie, sau în Miercurea Ciuc. Forța de muncă este ocupată în mare parte în agricultură, în silvicultură, construcții, prelucrarea lemnului și în industria alimentară. Populația activă este de 963 din total locuitori de 2322 persoane. Vezi tabelul de mai jos, pe baza datelor din recensământul din 2011.

TABEL NR.1: Populația ocupată pe activități ale economiei naționale, cele mai importante sectoare, 2012

Denumire activitate	Număr de persoane
Agricultură	391

Administrație publică, servicii publice	58
Comerț	86
Sănătate	32
Transport	28
Învățământ	54
Industria de prelucrare a lemnului	62
Construcții	45
Silvicultura	19
Industria alimentară	29
Alimentație publică	11
Asistență socială	7

Sursa: INSSE, Recensământul populației din 2011

Totodată în această perioadă au fost înregistrați 45 șomeri din Comuna Sânmartin, care este un număr destul de redus față de valorile înregistrate în cazul comunelor Sâncrăieni (76), Frumoasa (105), Lunca de Jos (112) sau Băile Tușnad (92), Mădăraș (82).

Populația ocupată peste 60% este compusă din gazde, sau din persoane care nu sunt salariați, angajați la o societate. Este redus numărul angajaților în ramurile economiei, mai puțin în comerț, dar este mai ridicat în administrația publică, învățământ, servicii bancare (filiala CEC din Sânmartin), sănătate și în Centrul de plasament din Sânmartin.

TABEL NR. 2. Numărul angajaților în diferite sectoare ale economiei

Denumire sector	Nr. angajați	Observații
Agricultură, silvicultură	16	Estimat
Industrie	65	Estimat
Comerț	86	Estimat
Administrație publică	58	Estimat
Învățămînt	54	Estimat
Servicii sociale	7	Estimat
Domeniul sănătății	32	Estimat
Construcții	28	Estimat
TOTAL	346	

Sursa: Date estimate, 2015

Șomajul în comuna este 4,67%, este mult mai redus decât media județeană în mediul rural 6,8%. Lângă persoanele care sunt angajate în sectorul public, cele mai multe persoane sunt angajate în comerț, industria de prelucrare a lemnului, industria de morărit, alimentație publică. Există un potențial ridicat în privința resurselor umane, comuna fiind centrul de pol a microregiunii Ciucul de Jos, disponind și de un liceu cu mai multe specializări.

În comuna Sânmartin sunt mai multe societăți mai ales micro întreprinderi, cu diferite profili. Numărul de PFA și I.I. a crescut în ultimii ani, mai ales din cauza subvențiilor primite de la APIA, AFIR, dar acesta se va scade în urma introducerii în 2016 a noului cod fiscal.

În comuna sunt în jur de 60 de agenți economici dintre care cele mai importante sunt active în comerț, în domeniul industriei de morărit și panificație, în prelucrarea lemnului, și în agroultură. 21 de societăți sunt implicate în activități de comerț, câte șase persoane juridice sunt active în agroultură și în exploatarea și prelucrarea lemnului. Din punctul de vedere ale economiei locale, este de necontestat faptul că comuna dispune un potențial ridicat de dezvoltare a economiei.

2.9. Condiții de mediu

În privința condițiilor de mediu UAT Sânmartin se situează în zona „Polului Nord” al țării în depresiunea intramontană a Ciucului. Valoarea medie a temperaturii anuale este $5,8^{\circ}\text{C}$ în această zonă, deci destul de căzută față de alte zone ale țării de ex. 11°C în lunca Dunării sau în județul Satu Mare. Acest regim termic este urmărit și de speciile botanice respectiv faunistice și de factorii pedologici. Solurile sunt din categoria solurilor brune de pădure, în alocuri aluviosuri în zonele mai înalte podzoluri. În lunca Fișagului și a Oltului sunt soluri mai bine dezvoltate, fertile cu conținut ridicat de humus, corespunzătoare pentru culturi de grâu, porumb de şiloz, cartofi, sfecla de zahăr etc. Solurile rețin apa în mod corespunzător, alocuri sunt condiții de umiditate excesivă, însă au fost anuri secetăoase când au fost efectuate irigări ale terenurilor agricole. Regimul termic și condițiile botanice asigură pentru zona Ciucului de Jos condiții bune de pășunat în zonele mai înalte pentru ovine, în zonele joase și de piemont pentru bovine, bubaline. În UAT Sânmartin nu sunt arii protejate, însă o mare parte din extravilanul comunei este declarat ca sit Natura 2000 pentru păsări situl Natura 2000 Depresiunea și Munții Ciucului.

Apa ca factor de mediui, și factor economic este suficient pentru populația locală și pentru activitățile economice, dar este nevoie de interconectivitate cu alte surse și rețele din comunele învecinate pentru a asigura apă potabilă în orice condiții pentru comunitatea UAT-ului. În consecință se poate confirma că condițiile de mediu sunt prielnice atât pentru producția vegetală cât și pentru zootehnie.

2.10. Zone și activități rurale

UAT Sânmartin este o comunitate rurală, cu două sate componente aşa cum este specificat la punctul 2.1, având localitate componentă și Valea Uzului la periferia județului chiar de a lungul graniței cu județul Bacău. Din punct de vedere funcțional zona satului Ciucani este o zonă agricolă de excepție fiind una dintre cele mai productive zone din țară mai ales în privința culturilor de cartofi și a sfecllei de zahăr. Satul Sânmartin de fapt centrul comunei, o locuitate veche de 700 ani, este interesant atât din punct de vedere turistic, cât și economic fiind un centru cultural, educațional nu numai al comunei dar și a microregiunii Ciucul de Jos. Satul dispune de o moștenire arhitectonică interesantă, clădiri valoroase, cu aspect urban, crenetul cuprinde și un parc foarte frumos, recent reabilitat reânnoit. Centrul istoric, cultural dar și economic dispune de un potențial ridicat atât în turism cât și sub aspect economic, comercial punând accent pe sectorul serviciilor (servicii bancare, cazare, informare turistică etc.).

Zona rurală Valea Uzului este o unică valoare turistică, nu numai din punctul de vedere al valorilor naturale dar datorită și evenimentelor istorice care sunt legate de cele două războaie mondiale. Potențialul turistic este excepțional, un impediment incontestabil vizavi de dezvoltarea turismului în Valea Uzului este infrastructura rutieră, starea drumului județean DJ 123 este una foarte proastă. Zona industrială a comunei este în satul Sînmartin, periferia nordică a satului. Zonificare activităților rurale este prezentat în tabelul cu nr. 3.

TABEL NR. 3.Zone și activități rurale

Denumirea zonelor rurale	Activități, potențial economic
Satul Ciucani	Agricultură (culturi vegetale)
Satul Sînmartin	Servicii, turism, industrie, agricultură
Valea Uzului	Turism, creșterea animalelor, producția energiei electrice (hidroenergie)

2.11. Turismul

În cea ce privește turismul din UAT Sînmartin, în partea anteroară s-a constatat că potențialul turistic al comunei este ridicată, însă acest potențial nu poate fi exploatat din cauza a mai multor factori divergenți. Valorile turistice ale comunei sunt într-o parte ansamblul arhitectural al centrului istoric (primăria, căminul cultural, centrul cultural, colegiul, biserică romano-catolică etc.) iar de pe altă parte patrimoniul natural din satul Sînmartin. În partea estică a satului Sînmartin sunt mai multe izvoare de apă minerală (Csíki bora, Bodó Dávidé, Bikakerti), o mofetă Poszogó și un loc remarcabil de campare (Telekasza) iar la numai 200 de metri la ieșire din comună înspre Valea Uzului la locul numit Nyírparlagja, o pârtie de schi. Localitatea Valea Uzului este un loc remarcabil din punct de vedere turistică obiecte atractive ca Cheile Uzului, Poiana Uzului cu buncere, șanțuri rămase în urma a celor două războaie mondiale, Muntele Șoaia Mare, locuri de pescuit de a lungul Uzului, drumuri forestiere pentru mountain bike, potece turistice etc. pot alcătui baza unui turism complex. Trebuie menționat însă că aceste valori pot fi accesate foarte greoi, din cauza drumului județean deteriorat, se poate deplasa numai cu mașina de teren, sau cu căruța. Totodată din Valea Uzului putem organiza excursii în Munții Ciucului (Vf. Maieruș, Vf. Capostaș, Muntele Bașca) în Munții Nemirei, la lacul de acumulare din Dărmănești etc.

În comuna Sînmartin este o pensiune cu 20 de locuri, o casă de oaspeți cu 25 de locuri, din păcate tabăra din Valea Uzului nu poate fi utilizată în scopuri turistice din cauza unor dispute legate de dreptul de folosință a taberei între cele două consilii județene (Bacău, Harghita).

În anul 2015 au sosit 350 turiști și vizitatori în comuna Sînmartin, număr foarte redus față de posibilitățile comunei.

III. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE

3.1. Analiza SWOT a UAT

TABEL NR. 4.

Puncte forte	Puncte slabe
Condiții de mediu favorabile Păduri și pășuni extinse Resurse bogate pentru agricultură extensivă (pășuni, pajiști) dar și pentru cultura plantelor Tradiții în producția agricolă Comunitate puternică Ansamblu arhitectural rural de excepție Infrastructura dezvoltată (rețele de utilități, săli de sport, școli, terenuri de sport) Resurse umane calificate	Integrarea slabă a romilor Declin demografic – migrarea tinerilor către orașe și în străinătate Numărul redus al IMM-urilor, Nivel slab de diversificare a IMM-urilor Cunoștințe profesionale slabe ale resurselor umane
Oportunități	Pericole
Politica de coeziune a UE (Fonduri structurale care pot fi accesate pentru dezvoltarea comunei) Politica de dezvoltare rurală al UE (fonduri pentru gazde și pentru IMM-uri rurale) Creștere cererii față de produsele agroalimentare atât la nivel mondial cât și național Creșterea cererii pe piața a serviciilor turistice	Schimbări climatice (secetă, boli fitosanitare) Schimbări legislative nefavorabile agriculturii sau silviculturii Scăderea piețelor de desfacere a produselor din lemn

3.2. Disparițăți intra-, și interzonale, decalaje, potențial de dezvoltare

În privința disparițărilor locale, intralocale poate fi prezentat situația periferică (nu numai din punct de vedere geografic) a Văii Uzului (un singur locuitor) care nu conferă în același măsură egalități de șanse ca în cazul celorlalte sate componente. În celelalte sate a comunei sunt asigurate toate utilitățile, sunt ușor de accesat serviciile bancare, comerciale etc. În satul Ciucani există un singur magazin mixt, în Valea Uzului chiar și pâinea poate fi cumpărat din cel mai apropiat sat, satul Cinod.

Această situație periferică poate fi tratat doar cu dezvoltarea infrastructurii de acces și prin dezvoltarea economiei în această zonă (exploatarea lemnului, turism).

3.3. Oportunități egale

În cazul oportunităților există diferențe marcante între satele centrale ale comunei și Valea Uzului, situația periferică fiind accentuat și sub acest aspect. Oportunitățile de

dezvoltare în centrul comunei sau în satul Ciucani în mod normal sunt mult mai bune decât în periferia estică a comunei, dar sunt câteva aspecte în cazul căreia Valea Uzului are oportunități extraordinare cum ar fi turismul, exploatarea lemnului, vânatul, pescuitul sportiv.

Cea ce privește egalitatea de şanse și asigurarea oportunităților egale putem afirma că soluția acestor probleme este legată de relansarea economiei montane și asigurarea accesului prin reabilitarea drumului județean de către Consilul Județean Harghita către zona Cinod, Egershic, Valea Uzului.

IV. STRATEGIE

MISIUNE

Sânmartin ca centru microregional dispune de o comunitate prosperă, productivă orientată de un sistem de valori creștin-europene caracterizat de o calitate de viață decentă și care trăiește în deplină armonie cu mediul său natural și social.

OBIECTIV GENERAL

O comunitate activă, caracterizată de o economie diversificată bazată pe muncă și pe valori realiste, orientată către piață, punând accent pe creativitate, asigurând produse, servicii cu valoare adăugată ridicată.

OBIECTIVE SPECIFICE

- Dezvoltarea agriculturii locale orientate spre piețele de desfacere, păstrând tradițiile și metodele de producție în sectorul zootehnic, aplicând cele mai noi tehnologii în producția vegetală
- Revigorarea economiei montane în Valea Uzului în mod deosebit în sectoarele turism, silvicultură,
- Dezvoltarea infrastructurii rutiere în satele Ciucani și Sânmartin,
- Asigurarea interconectivității rețelelor de utilități, apă potabilă și ape uzate cu UAT-urile vecine.
- Dezvoltarea turismului montan prin reabilitarea potecilor și rutelor turistice în Munții Ciucului.
- Dezvoltarea infrastructurii educaționale, în special al Liecului Tivai Nagy Imre, infrastructura educațională pentru profilul agricol.

PRIORITĂȚI

P1. Dezvoltarea economiei locale către o economie durabilă, diversificată și inclusivă punând accent la ocuparea forței de muncă și la atragerea forței de muncă tinere.

P2. Dezvoltarea infrastructurii rutiere în cadrul comunei asigurând conexiunea între satele componente și cu satele vecine.

P3. Dezvoltarea rețelei de apă și apă uzată și realizarea interconectivității între comuna Sânmartin și comuna Cozmeni.

P4. Extinderea rețelei de rute turistice în zona muntoasă a comunei, realizarea infrastructurii turistice adecvate.

P5. Dezvoltarea infrastructurii educaționale la nivel secundar în comuna Sînmartin.

P6. Gestionarea eficientă cu resursele naturale de importanță deosebită

MĂSURI PRIORITARE

P1. Dezvoltarea economiei locale către o economie durabilă, diversificată și inclusivă punând accent la ocuparea forței de muncă și la atragerea forței de muncă tinere.

P1.M1: Sprijin de asistență tehnică pentru gazde și fermieri care vor să dezvolte gospodăriile și vor să se orienteze către piață

P1M2: Sprijin de asistență tehnică pentru gazde și fermieri care vor să dezvolte propriul întreprindere pentru prelucrarea materiilor prime produse în cadrul fermei.

P1M3: Sprijin și asistență tehnică în înființarea unei întreprindere sociale pentru persoane care aparțin grupurilor sociale dezavantajate în sectorul produselor meșteșugărești (produse din lemn, produse din argilă, piatră, răchite etc.)

P1M4: Inițierea și sprijin legal, asistență în înființarea unei centru de colectare și prelucrare ciuperci, fructe de pădure

P1M5: Sprijin pentru IMM-uri de tip start-up în comuna Sânmartin, în special în domeniile comerț, IT, prelucrare produse agricole prin înființare parc industrial, centru de incubare.

P2. Dezvoltarea infrastructurii rutiere asigurând accesul în satele componente, conexiunea cu satele vecine, respectiv infrastructura de servicii comunitare în cadrul comunei

P2M1: Modernizarea rețelei de străzi în comuna Sânmartin, satele Sânmartin și Ciucani prin modernizare sistemului rutier prin amenajarea șanțurilor, pavarea și asfaltarea părților carosabile.

P2M2: Extinderea sistemului de tortuare în zona centrală a comunei prin pavare,

P2M3: Dezvoltarea centrului istoric prin amenajarea și dotarea spațiilor comunitare cu mobilier urban.

P2M4: Modernizare, reabilitare drumuri agricole

P2M5: Reabilitare, renovare clădiri publice cu destinație socială, educațională, culturală, administrative, locuințe de serviciu.

P2M6: Înreținerea infrastructurii locale, modernizarea activităților de gospodărire comunala.

P3. Dezvoltarea rețelei de apă și apă uzată și realizarea interconectivității între comuna Sânmartin și comuna Cozmeni

P3.M1. Extinderea rețelei de apă uzată în satele Sânmartin și Ciucani

P3.M2. Realizarea conductei de aducție înspre satul Cozmeni (proiect intercomunitar)

P3.M3 Extinderea rețelei de apă potabilă în comuna Sânmartin

P4. Extinderea rețelei de trasee turistice în zona muntoasă a comunei, realizarea infrastructurii turistice adecvate.

P4.M.1. Realizarea, extinderea marcajelor turistice în munții Ciucului zona comunei Sânmartin, dezvoltarea infrastructurii turistice montane (Realizare table indicatoare, mobilier turistic montan)

P4.M2. Facilitare și sprijin tehnico-financiar privind informarea turiștilor și a vizitatorilor

P5. Dezvoltarea infrastructurii educaționale la nivel secundar în comuna Sânmartin

P5.M1: Dezvoltarea Liceului Tivai Nagy Imre prin construire ateliere, spații de practică, dotarea școlii cu utilaje și mașini agricole

P6. Măsuri strategice de gestionare cu resursele naturale locale.

P6M1: Construire sistem de rezervarea a apelor pluviale și pentru prevenirea viiturilor

DESCRIEREA MĂSURILOR

P1. Dezvoltarea economiei locale către o economie durabilă, diversificată și inclusivă punând accent la ocuparea forței de muncă și la atragerea forței de muncă tinere.

P1.M1: Sprijin de asistență tehnică pentru gazde și fermieri care vor să dezvolte gospodăriile și vor să se orienteze către piață

Obiectiv: Reânoirea agriculturii locale prin asistență tehnică oferită pentru gazde, în special pentru tineri agricultori

Grup de țintă: Agricultori din comuna Sânmartin, tineri care se instalează în agricultură

Proiecte tip:

1. Dotarea fermelor familiale cu utilaje agricole pentru eficientizarea producției
2. Tip de ajutor: Informare, elaborare cerere de finanțare, îndrumare, asistență tehnică

Indicatori: Gazde asistați, ferme sprijinite, investiții realizate (nr., valoarea investițiilor)

Coroborare cu alte măsuri, submăsuri ale PNDR 2014-2020 M6.1., M4.1., Resurse: Sprijin finanțier pentru susținerea unei asociații pentru conceperea și realizarea proiectelor în domeniu, asistență în pregătirea unor documente necesare documentației CF.

P1M2: Sprijin de asistență tehnică pentru gazde și fermieri care vor să dezvolte propriul întreprindere pentru prelucrarea materiilor prime produse în cadrul fermei

Obiectiv: dezvoltarea sectorului agroalimentar local prin asistență tehnică oferită pentru gospodării care vor să intre pe piață

Grup de țintă: Agricultori din comuna Sânmartin, care vor să dezvoltă lanțul vertical de producție, prelucrare, valorificare

Proiecte tip:

1. Dezvoltarea gospodăriilor prin achiziția tehnologiilor și utilajelor pentru prelucrarea materiilor prime agricole în cadrul fermei.

2. Tip de ajutor: Informare, elaborare cerere de finanțare, îndrumare, asistență tehnică

Indicatori: Gazde asistați, ferme sprijinite, investiții realizate (nr., valoarea investițiilor)

Coroborare cu alte măsuri, submăsuri ale PNDR 2014-2020 M4.2., M4.3.

Resurse: Sprijin finanțier pentru susținerea unei asociații pentru conceperea și realizarea proiectelor în domeniu, asistență în pregătirea unor documente necesare documentației CF

P1M3: Sprijin și asistență tehnică în înființarea unei întreprindere sociale pentru persoane care aparțin de grupuri sociale dezavantajate în sectorul produselor meșteșugărești (produse din lemn, produse din argilă, piatră, răchită etc.)

Obiectiv: dezvoltarea sectorului economic local prin incluziune, implicarea romilor și a persoanelor aparținătoare grupurilor sociale dezavantajate.

Grup de țintă: Romi, tineri șomeri, alte grupuri sociale dezavantajate.

Proiecte tip:

1. Înființarea întreprindere socială pentru fabricarea produselor meșteșugărești tipice din resurse locale.

Tip de ajutor: Informare, elaborare cerere de finanțare, îndrumare, asistență tehnică

Indicatori: Grupuri asistate, familii implicate, investiții realizate (nr., valoarea investițiilor)

Coroborare cu alte măsuri, submăsuri POS Resurse Umane, finanțat din Fondul Social European.

Resurse: Sprijin finanțier pentru înființare întreprindere socială, conceperea și realizarea proiectelor în domeniu, asistență în pregătirea unor documente necesare documentației CF

P1M4: Inițierea și sprijin legal, asistență în înființarea unei centru de colectare și prelucrare ciuperci, fructe de pădure

Obiectiv: Dezvoltarea, diversificare sectorului agroalimentar local

Grup de țintă: Compozitorate, asociații locale, întreprindere sociale.

Proiecte tip:

1. Înființarea unei centru de colectare (depozit, linie sortare) pentru produse provenite din păduri, realizarea unei manufacturi de prelucrare a fructelor de pădure

Tip de ajutor: Informare, elaborare cerere de finanțare, îndrumare, asistență tehnică

Indicatori: Compozitorate implicate, persoane implicate în culegerea plantelor (nr.investiții, valoarea investițiilor)

Coroborare cu alte măsuri, submăsuri PNDR 2014-2020.

Resurse: Asistență tehnică pentru înființare centru, conceperea și realizarea proiectelor în domeniu, asistență în pregătirea unor documente necesare documentației CF

P1M5: Sprijin pentru IMM-uri de tip start-up în comuna Sânmartin, în special în domeniile comerț, IT, prelucrare produse agricole prin înființare, inițiere parc industrial-tehnologic.

Obiectiv: Dezvoltarea, diversificare sectorului economic local

Grup de țintă: Tineri întreprinzători, IMM-uri start up

Proiecte tip:

1. Înființare IMM cu profil de prelucrare (uscare, ambalare, marcare) comercializare produse provenite din agricultură

2. Sprijin pentru dezvoltarea IMM-urilor în domeniul IT, comerț, produse turistice, design, turism montan.

3. Inființare întreprinderea socială, sau comercială pentru prelucrarea laptelui și cărnii.

Coroborare cu alte măsuri, submăsuri PNDR 2014-2020, M4.1, M6.2, POR 9.1.

Resurse: Asistență tehnică pentru înființare centru, conceperea și realizarea proiectelor în domeniu, asistență în pregătirea unor documente necesare documentației CF

P2. Dezvoltarea infrastructurii rutiere asigurând accesul în satele componente, conexiunea cu satele vecine, respectiv infrastructurii de servicii comunitare în cadrul comunei

P2M1: Modernizarea rețelei de străzi în comuna Sânmartin, satele Sânmartin și Ciucani prin modernizare sistemului rutier prin amenajarea șanțurilor, pavarea și asfaltarea părților carosabile.

Obiectiv: Dezvoltarea și modernizare infrastructurii rutiere locale

Grup de țintă: Comunitatea locală din Sânmartin,Ciucani

Proiecte tip: Modernizarea sistemului rutier în străzile unde există rețea de apă și canalizare

Tip de intervenție: Realizare lucrări, proiect tehnic, administrarea lucrarilor

Indicatori: Străzi astfaltate exprimat în km (valoarea investițiilor)

Coroborare cu alte măsuri, submăsuri PNDR 2014-2020. M7.2.

Resurse: Resurse financiare din bugetul local, fonduri din FEADR prin PNDR M7.2.

P2M2: Extinderea sistemului de tortuar în zona centrală a comunei prin pavare,
Obiectiv: Dezvoltarea și modernizare infrastructurii rutiere locale

Grup de țintă: Comunitatea locală din Sânmartin,Ciucani

Proiecte tip: Extinderea trotuarelor în centrul comunei

Tip de intervenție: Realizare lucrări, proiect tehnic, administrarea lucrarilor

Indicatori: Trotuar construit, reamenajat în mp (valoarea investițiilor)

Coroborare cu alte măsuri, submăsuri PNDR 2014-2020. M7.2.

Resurse: Resurse financiare din bugetul local, fonduri din FEADR prin PNDR M7.2.

P2M3: Dezvoltarea centrului istoric prin amenajarea și dotarea spațiilor comunitare cu mobilier urban.

Obiectiv: Dezvoltarea și modernizare spațiilor publice comunitare

Grup de țintă: Comunitatea locală din Sânmartin, Ciucani

Proiecte tip:

1. Achiziție mobilier urban, coșuri de gunoi, suporturi biciclete stradale

2. Amenajare spații comunitare pentru tineri, pensionari, pentru piața locală din centrul prin pavare, amenajare parcări.

Tip de intervenție: Realizare lucrări, proiect tehnic, administrarea lucrărilor
Indicatori: Spații publice amenajate dotate în mp (valoarea investițiilor)
Coroborare cu alte măsuri, submăsuri PNDR 2014-2020. M7.2.
Resurse: Resurse financiare din bugetul local, fonduri din FEADR prin PNDR M7.2.

P2M4: Reabilitare, modernizare drumuri agricole pentru exploatarea terenurilor agricole din comună

Obiectiv: Accesarea mai ușoară a terenurilor agricole cu mașini și utilaje

Grup de țintă: Gazde, întreprinzători agricoli

Proiecte tip: Modernizare drumuri prin realizare fundații de drum, balastare, aplicare macadam sau asfalt.

P2M5: Reabilitare, renovări clădiri publice în comuna Sânmartin

Obiectiv: Renovarea clădirilor publice din inventarul comunei, dotarea cu echipamente tehnice speciale

Grup de țintă: comunitatea locală din Sânmartin, Ciucani, tineri, grupuri defavorizate.

Proiecte tip: Construire grădiniță, locuințe sociale, renovare cămin cultural, muzeul local, construire centru de alarmare SVSU.

P2M6: Înreținerea infrastructurii locale, modernizarea activităților de gospodărire comunala.

Obiectiv: Dotarea primăriei cu utilaje, mașini speciale pentru înțreținerea drumurilor și a spațiilor publice

Grup de țintă: comunitatea locală din Sânmartin, Ciucani

Proiecte tip: Achiziționare trătoare cu accesori, utilaje de deszăpezire, sărăriță, dispozitiv de tuns gazon etc.

P3. Dezvoltarea rețele de apă și apă uzată și realizarea interconectivității între comuna Sânmartin și comuna Cozmeni

P3.M1. Extinderea rețelei de apă uzată în satele Sânmartin și Ciucani

Obiectiv: Dezvoltarea și modernizare infrastructurii de apă uzată

Grup de țintă: comunitatea locală din Sânmartin,Ciucani

Proiecte tip: Extinderea rețelelor în periferiile comunei

Tip de intervenție: Realizare lucrări, proiect tehnic, adminstrarea lucrărilor

Indicatori: Km conducte amplasate (valoarea investițiilor)

Coroborare cu alte măsuri, submăsuri POIM 2014-2020..

Resurse: Resurse financiare din bugetul local, pentru contribuția proprie. Proiectul se va realiza de către operatorul regional de apă potabilă și canalizare.

P3.M2. Realizarea conductei de aducție înspre satul Cozmeni (proiect intercomunitar)

Obiectiv: Dezvoltarea și modernizare infrastructurii de apă în comunele Sânmartin și Cozmeni, respectiv în microregiunea Ciucului de Jos,

Grup de țintă: Comunitatea locală din comunele Sânmartin, Cozmeni

Proiecte tip: Extinderea aducțiunii locale către rețeaua din comuna Cozmeni

Tip de intervenție: Realizare lucrări, proiect tehnic, administrarea lucrărilor
Indicatori: Km conducte amplasate (valoarea investițiilor)
Coroborare cu alte măsuri, submăsuri POIM 2014-2020..
Resurse: Resurse financiare din bugetul local, pentru contribuția proprie. Proiectul se va realiza de către operatorul regional de apă potabilă și canalizare.

P3.M3. Extinderea rețelei de apă potabilă în comuna Sânmartin
Obiectiv: Dezvoltarea și modernizare infrastructurii de apă potabilă
Grup de țintă: comunitatea locală din Sânmartin,Ciucani
Proiecte tip: Extinderea rețelelor în periferile comunei, realizarea unei noi aducțuni
Tip de intervenție: Realizare lucrări, proiect tehnic, adminstrarea lucrărilor
Indicatori: Km conducte amplasate (valoarea investițiilor)
Coroborare cu alte măsuri, submăsuri POIM 2014-2020..
Resurse: Resurse financiare din bugetul local, pentru contribuția proprie. Proiectul se va realiza de către operatorul regional de apă potabilă și canalizare.

P4. Extinderea rețelei de trasee turistice în zona muntoasă a comunei, realizarea infrastructurii turistice adecvate.

P4.M.1. Realizarea, extinderea marcajelor turistice în munții Ciucului zona comunei Sânmartin, dezvoltarea infrastructurii turistice montane (Realizare table indicatoare, mobilier turistic montan).
Obiectiv: Diversificarea economiei locale în comuna Sânmartin prin dezvoltarea sectorului turistic,
Grup de țintă: IMM-uri active în turism, tinerii care pot iniția activități turistice în Sânmartin,
Proiecte tip:

1. Realizare, extindere trasee turistice în comuna Sânmartin prin marcaje, amenajare poteci
2. Realizare pistă de bicicletă intracomunală dar și între comunele Cozmeni, Ciucsîngeorgiu, Plăieșii de Jos
3. Amenajare poteci, dotare cu mobilier, table indicatoare, construire punct de observație animale, post de observare etc.

Tip de intervenție: Realizare lucrări, proiect tehnic, adminstrarea lucrărilor, realizare materiale de informare și de publicitate

Indicatori: km piste, rute amenajate (valoarea investițiilor), realizare mobiler (buc.), obiecte de investiții.

Coroborare cu alte măsuri, submăsuri: PNDR 2014-2020, SM6.2., SM6.4, SM19.2.
Resurse: Resurse financiare din bugetul local, pentru contribuția proprie. Proiectul se va realiza de către UAT Sânmartin în parteneriat cu proprietarii de păduri.

P4.M2. Facilitare și sprijin tehnico-financiar privind informarea turiștilor și a vizitatorilor
Obiectiv: Diversificarea economiei locale în comuna Sânmartin prin dezvoltarea sectorului turistic,
Grup de țintă: turiști, vizitatori care să se întâlnă în comuna Sânmartin,
Proiecte tip:

1. Realizare materiale informative, hărți, alte materiale promoționale despre punctele atractive, obiecte turistice.
2. Realizare birou de informare turistică în satul Sânmartin pentru informarea vizitatorilor, turiștilor
3. Amenajarea parcări, spații de agrement pentru facilitarea accesului la punctele atractive din comună.

Tip de intervenție: Realizare lucrări, proiect tehnic, administrarea lucrărilor, realizare materiale de informare și de publicitate

Indicatori: mp parcare, realizare lucrări de investiții (valoare, mp), realizare materiale promotoionale, informare (buc.)

Coroborare cu alte măsuri, submăsuri: PNDR 2014-2020, SM6.2., SM6.4, SM19.2.

Resurse: Resurse financiare din bugetul local, pentru contribuția proprie. Proiectul se va realiza de către UAT Sânmartin în parteneriat cu proprietarii de păduri.

P5. Dezvoltarea infrastructurii educaționale la nivel secundar în comuna Sânmartin

P5.M1: Dezvoltarea Liceului Tivai Nagy Imre prin construire ateliere, spații de practică, dotarea școlii cu utilaje și mașini agricole

Obiectiv: Contribuție la dezvoltarea resurselor umane prin modernizarea învățământului secundar profesional în domeniul agricol și turismului rural.

Grup de țintă: Elevii din liceul cu profil agricol, tinerii care pot iniția activități turistice în Sânmartin,

Proiecte tip:

1. Construire, modernizare, extindere ateliere pentru practică, săli de calculatoare alte spații, laboratoare destinate educației profesionale
2. Dotarea liceului cu utilaje agricole, tractoare, accesorii, chimice, echipamente de horticultură
3. Achiziție terenuri agricole pentru liceu
4. Realizare fermă model cu contribuția elevilor

Tip de intervenție: Realizare lucrări, proiect tehnic, administrarea lucrărilor, achiziției utilaje și echipamente, instruire, trainiguri pentru educatori, vizite în licee sau școli profesionale de profil din alte țări UE.

Indicatori: mp construite în cadrul proiectului, terenuri agricole utilizat de către liceu.

Coroborare cu alte măsuri, submăsuri: Programe guvernamentale, POS Resurse umane 2014-2020

Resurse: Resurse financiare din bugetul local, pentru contribuția proprie. Proiectul se va realiza de către UAT Sânmartin în parteneriat cu Liceul Tivai Nagy Imre.

P.6. Gestionarea resurselor naturale cu deosebită importanță (apă, biodiversitate, păduri)

Acest lot de intervenții vizează protejarea și gestionarea durabilă cu resursele locale necesare atât vieții de fiecare zi, cât și activităților economice în mod deosebit agricultura, silvicultura.

Apa ca cea mai importantă resursă pentru agricultură devine o lipsă tot mai serioasă în perioada de vară (mai ales în perioada de vegetație), dar lângă acest fapt devine o pacoste în perioada de primăvara. Tot mai des ne întâlnim cu perioade de secetă (5-6 săptămâni în

2015) după care vine o perioadă furtunoasă cu ploi torențiale. Aceste fenomene sunt distrugătoare, apa decurge cu o viteză foarte mare, apa de origine pluvială părăsește zona foarte repede. Din acest motiv este nevoie de rezervoare hidrografice artificiale, cele naturale fiind desființate în anii 70. De a lungul pârâului Fișag, respectiv pârâul Sânmartin și Ciucani este nevoie de 5-6 rezervoare de apă, care poate primi în total 5000-50000 mc. apă. Aceste rezervoare pot fi construite pe domeniul public al comunei, pe domeniul privat al compoziților sau dacă se construiesc în cooperare, pe domeniile publice ale mai multor comune.

Sursele de finanțare: Bugete locale pentru proiectare și inginerie, surse de finanțare din POIM, bugetul de stat.

În cea ce privește biodiversitatea acesta poate fi menținută și protejată prin menținerea formelor de gospodărie tradițională, păsunat, cosit, respectând cerințele de agromediu al PNDR-ului, supravegheta de APIA. Totodată este nevoie de susținerea organizațiilor civile și a organizațiilor care au în gestionare terenurile Natura 2000, acestea pot fi susținute prin organizare întâlnirilor cu proprietari și agricultori.

În cea ce privește gestiunea durabilă a pădurilor aceasta este o politică exhaustivă cuprinzând atât demersurile comunitare a informa membrilor compoziților cât și activitățile profesionale ale ocoalelor silvice implicate.

Comuna poate implica atât în informare cât și în discuțiile startegice privind rolul ecologic, social și economic a pădurilor. Un demers foarte important este replantarea pădurilor mai ales în zonele unde tăierile au contribuit la pericolul de inundații, aceste zone trebuie reîmpădurite cu caracter prioritar.

Comuna poate implica în procesul de reîmpădurire prin organizare, implicare, transport studenți, elevi, voluntari. Aceste activități, demersuri trebuie să susținute pentru a înlătura pericolul de inundații astfel protejând viețile omenești și bunurile materiale ale comunității.

ESTIMAREA IMPACTULUI STRATEGIEI ASUPRA UAT ȘI ZONEI INCONJURATOARE, CONTRIBUȚIA LA O DEZVOLTARE DURABILĂ

Impactul estimat se manifestă în două direcții:

1. Dezvoltarea poziției centrală a comunei în zona microregională Ciucul de Jos,
2. Dezvoltarea calității de viață a comunității din comuna Sânmartin.
3. Crearea condițiilor pentru un viitor mai sigur.

1. Prin lărgirea funcțiilor, a serviciilor prestate de către diferite agenți, instituții a UAT-ului, poziția centrală se va consolida, vor veni elevi din satele apropiate în liceu, serviciile bancare vor fi utilizate de către gazdele din alte comune ale microregiunii. Sânmartinul va deveni un centru organizator al turismului din zonă, prin biroul turistic care va deservi și satele din împrejurimea UAT-ului. Este intenția Primăriei ca toate rutile turistice către Munții Ciucului să aibă puncte de pornire din satul Sânmartin. În acest sens impactul constă:
 - Dezvoltarea serviciilor economice în mod special în domeniile turistice, comerciale, servicii bancare
 - Înlărgirea și menținerea poziției centrale în privința serviciilor educaționale, sportive.

- Centrul de alarmare SVSU va deservi pe parcurs întreaga microregiune Ciucul de Jos
- 2. Dezvoltarea calității de viață a comunității, pentru menținerea în loc a populației:
 - Accesul populației la infrastructura de bază într-o proporție de 90% în cazul apei potabile, 70% în cazul serviciilor de apă uzată.
 - Asigurarea condițiilor excepționale de circulație rutieră, 70% din rețeaua de străzi astfaltat, cu sănțuri, canale de scurgere, rigole etc.
 - Asigurarea accesului la serviciile publice și comerciale prin trotuare în zona centrală a comunei, 90% din tortuare modernizate, 20 parcare nouă amenajate.
 - Asigurarea pe tot parcursul anului apei pentru irigații în perioadele cu secetă, iar prin folosirea rezervoarelor reținerea apei, micșorând astfel forța excesivă a apei prin care poate pune în pericol viețile și bunurile oamenilor.
- 3. Crearea condițiilor pentru un viitor mai sigur din punct de vedere economic și demografic.
Punctul nevralgic al comunei, dar și a întregii țări, este emigrarea tinerilor, cea ce înseamnă îmbătrânirea populației, pierderea resurselor umane calificate, lipsa grupurilor de vârstă reproductive. Aceasta poate fi prevenit prin infrastructură dezvoltată, existența întreprinderilor, locuri de muncă adecvate, viață comunitară inclusivă. Aceste obiective sintetice pot fi atinse prin implementarea strategiei.

REFERINȚE LA DOCUMENTE STRATEGICE SPAȚIALE/SOCIALE/ECONOMICE CU IMPLICAȚII ASUPRA DEZVOLTĂRII LOCALE ȘI LEGĂTURA PLANULUI CU ELE: PUG, PUZ, STRATEGII DE DEZVOLTARE EUROPENE, SECTORIALE, REGIONALE, JUDEȚENE, ETC

Strategia locală se bazează pe documentele de amenajare a terenului, este în plină armonie în special cu PUG-ul comunei, având legături organice cu acestea atât din punct de vedere spațio-funcțional cât și în privința regulamentelor de construire, de dezvoltare a comunei.

În privința strategiilor europene strategia locală cuprinde toate pîrghiile stabilite pe plan european (EUROPA 2020) dezvoltarea TIC-ului, combaterea sărăciei prin incluziune, dezvoltarea economiei pe baza resurselor endogene pentru creșterea gradului de ocupare a forței de muncă, toate acestea bazând pe principiul dezvoltării durabile.

Strategia are conexiuni clare cu PNDR 2014-2020 acesta fiind principala resursă financiară pentru realizarea strategiei. Cea ce privește planul de dezvoltare a județului Harghita obiectivele cele mai importante a acestuia sunt dezvoltarea infrastructurii, facilitarea alocării de capital, sprijin pentru investiții, dezvoltarea TIC în județul Harghita.

V. PLANIFICAREA INVESTIȚIILOR

Investițiile se planifică să fie realizate într-o perioadă de 5 ani, data limită pentru realizarea strategiei fiind cel mai târziu 2022. Din multitudinea măsurilor reiese că cele mai multe

investiții pot fi realizate paralel, deci nu este nevoie de o etapizare în acest sens. Etapizarea este necesară din cauza faptului că resursele bugetare ale Comunei sunt limitate, iar capacitatea de management este una destul de scăzută.

În acest sens prioritățile sunt investițiile infrastructurale, cele incluse sub prioritățile P2 și P3, acestea fiind realizabile în termen scurt. Prioritatea P5 și P4 vor fi realizate în cel mult 3 ani iar cel de P6 va fi realizat în 5 ani, finalizat cel mai târziu în 2022.

Proiectele unde comuna este numai partener se vor realiza până în anul 2020, însă aceasta depind de inițiatorii locali, comuna va face demersuri pentru a determina și a motiva pe acești inițiatori să implementeze proiectele lor pentru a diversifica economia și a realiza incluziunea socială. Totodată vor fi identificate proiectele care vor fi realizate în următorii 7 ani, vezi tabelul cu nr.

TABEL NR. 5.: Competențele și sarcinile în realizarea strategiei

Denumirea măsurii	Inițiator	Parteneri potențiali	Activități relevante	Interval necesar de timp
P1. Dezvoltarea economiei locale către o economie durabilă, diversificată și inclusivă punând accent la ocuparea forței de muncă și la atragerea forței de muncă tinere.	Agenți economici locali	Comuna Sânmartin	Comuna poate susține întreprinzătorii prin organizare înălținiri, foruri, cursuri de elaborare proiecte. Comuna poate iniția înființarea unei întreprinderi sociale	3 ani, cel mai târziu până în anul 2020
P2. Dezvoltarea infrastructurii rutiere în cadrul comunei asigurând conexiunea între satele componente și cu satele vecine	Comuna Sânmartin	Nu este cazul	Proiectare Achiziții publice Managementul proiectului Supravegherea lucrărilor prin implicarea unor societăți de specialitate	3-4 ani cel mai târziu până în anul 2022
P3. Dezvoltarea rețelei de apă și apă uzată și realizarea interconectivității între comuna Sânmartin și comuna Cozmeni	SC. Harviz SA. în calitate de operator regional	Comuna Sânmartin	Proiectare Achiziții publice Managementul proiectului Supravegherea lucrărilor prin implicarea unor societăți de specialitate	2 ani, cel mai târziu până în anul 2020

P4. Extinderea rețelei de trasee turistice în zona muntoasă a comunei, realizarea infrastructurii turistice adegvate.	Comuna Sânmartin	Asociații de Turism (ACA, Asociația Gentiana) Serviciul Public Județean de Salvamont	Managementul proiectului Contribuție finanțieră Proiectare Achiziții publice Managementul proiectului Supravegherea lucrărilor de construcții a centrului de informare turistică	2 ani, cel mai târziu până în anul 2020
P5. Dezvoltarea infrastructurii educaționale la nivel secundar în comuna Sânmartin.	Comuna Sânmartin	Liceul Tivai Nagy Imre	Proiectare Achiziții publice Managementul proiectului Supravegherea lucrărilor prin implicarea unor societăți de specialitate	3 ani, cel mai târziu până în anul 2020
P6. Dezvoltarea infrastructurii serviciului voluntar pentru situații de urgențe prin construirea unei centru de alarmare	Comuna Sânmartin	Nu este cazul	Proiectare Achiziții publice Managementul proiectului Supravegherea lucrărilor prin implicarea unor societăți de specialitate	3 ani, cel mai târziu până în anul 2020
P.7. PROIECTE STRATEGICE PRIVIND GESTIONAREA RESURSELOR NATURALE CU DEOSEBITĂ IMPORTANȚĂ (APA, BIODIVERSITATE, PĂDURI)				
P.7.1. Ape de suprafață	Comuna Sânmartin	Alte comune din zonă Asociații de agricultori		5 ani, 3 ani, cel mai târziu până în anul 2022

P.7.2 Păduri	Compozeșoare Ocoale silvice	Comuna Sânmartin	Organizare, contribuție la proiecte comunitare, civile.	3 ani, cel mai tîrziu până în anul 2020
P.7.3. Biodiversitate	Compozeșoare ONG-uri cu profil de protecția naturii	Comuna Sânmartin	Perteneria, informare, organizare întâlniri, discuții	3 ani, cel mai tîrziu până în anul 2020

V.1. Instituții, departamente din cadrul UAT implicate în dezvoltarea proiectelor

Cel mai important departament în întocmirea și dezvoltarea proiectelor este compartimentul de urbanism, dezvoltare locală și achiziții publice care va avea sarcina de a identifica idei, a asigura suportul urbanistic legal, a asigura informații locale. Acestea va furniza toate datele către cabinetul primarului care poate fi asistat de agenți economici specializați în consultanță și în asistență tehnică. Deciziile, respectiv pregătirea deciziilor aparțin cabinetului, elaborarea proiectelor poate fi efectuat și de către consultanți.

VI. ALOCAREA FINANCIARĂ, PLAN FINANCIAR PE PRIORITĂȚI

Prin următoarele se schițează un plan de finanțare cu valori estimative pentru realizarea măsurilor sus prezentate. Proiecte sus prezentate sunt proiecte tip, deci nu sunt obligatoriu de impus pentru actorii locali, sunt doar surse de inspirație pentru cei care vor să acționeze pentru comunitatea locală, pentru viața economică a comunei.

TABEL NR. 6: Plan finanțier, defalcat pe măsuri

Denumirea măsurii	Contribuția locală în euro	Contribuție din alte surse (din țară, externă) euro	Mențiuni
P1. Dezvoltarea economiei locale către o economie durabilă, diversificată și inclusivă punând accent la ocuparea forței de muncă și la atragerea forței de muncă tinere.	0	550,000	Comuna poate susține întreprinzătorii prin organizare întâlniri, foruri, cursuri de elaborare proiecte.
P2. Dezvoltarea infrastructurii rutiere în cadrul comunei asigurând conexiunea între	31000	3,069,000	Comuna depune proiectele la PNDR 7.1., LEADER

satele componente și cu satele vecine			
P3. Dezvoltarea rețelei de apă, apă uzată și realizarea interconectivității între comuna Sânmartin și comuna Cozmeni	3500	315,000	Comuna depune proiectele la PNDR 7.1., respectiv prin LEADER, la POIM operatorul regional
P4. Extinderea rețelei de trasee turistice în zona muntoasă a comunei, realizarea infrastructurii turistice adecvate.	15000	280,000	Comuna depune proiectele la PNDR, LEADER
P5. Dezvoltarea infrastructurii educaționale la nivel secundar în comuna Sânmartin.	12000	1,188,000	Comuna depune proiectele la PNDR și la POR 2014-2020
P6. Dezvoltarea infrastructurii serviciului voluntar pentru situații de urgențe prin construirea unei centru de alarmare	10000	110,000	Comuna depune proiectele la PNDR, LEADER
P.7. PROIECTE STRATEGICE PRIVIND GESTIONAREA RESURSELOR NATURALE CU DEOSEBITĂ IMPORTANȚĂ (APA, BIODIV., PĂDURI)	100,000	5,000,000	
P.7.1. Ape de suprafață	100,000	4,982,000	Perioada de realizare 3-5 ani
P.7.2 Păduri	3000	7000	Organizare, contribuție la proiecte comunitare, civile.
P.7.3. Biodiversitate	1000	11000	Perteneriat, informare, organizare întâlniri, discuții

TOTAL	265500	10,512,000	

În total un buget de peste 10 milioane de euro, această sumă ar asigura condițiile financiare de dezvoltare pentru un termen mediu, însă această sumă nu înlocuiește inițiativele locale, nu va avea efectul și impactul așteptat fără implicare unor agenți economici, gazde și instituții locale. Această sumă înseamnă 4306,63 euro pe o persoană, deci nu este o sumă deosebită de ridicată, însă ar asigura un viitor mai sigur pentru comunitatea locală.

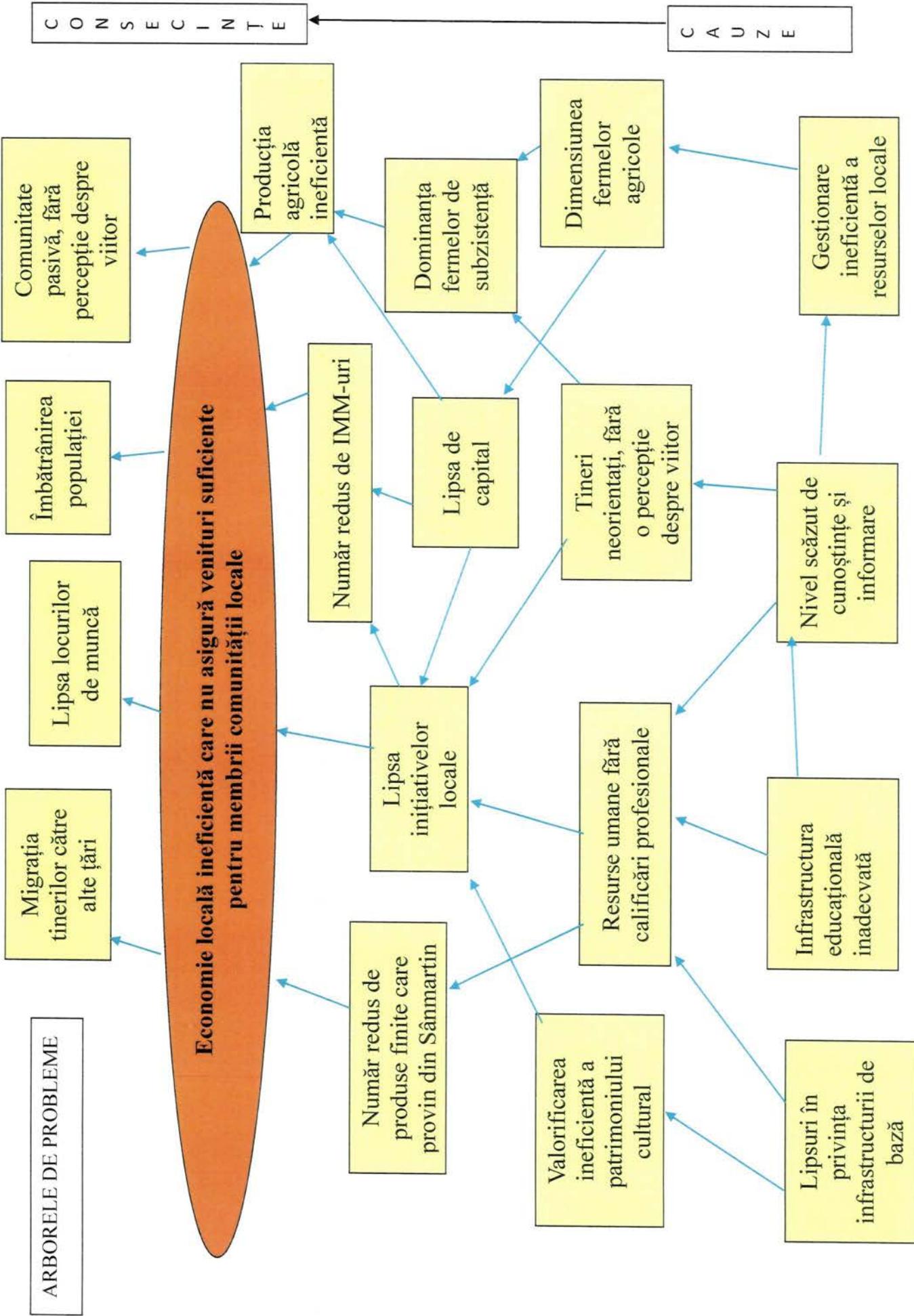
PROIECTE PRIORITYARE PENTRU PERIOADA 2016-2022

TABEL NR.7: Proiecte prioritare

Nr. crit.	Denumirea proiectului	Detaliere	Prioritate, măsură în care se incadrează
1.	Reabilitarea și modernizarea străzilor	Modernizarea drumului comunal DC-130, etapa II., Modernizarea a 13 străzi intravilane. (1,7+3,5 km)	P2M1
2.	Dezvoltarea infrastructurii educaționale secundare în domeniul agricol, înființare fermă model în cadrul Liceului agricol	Renovarea și extinderea internatului, înființarea și dotarea unei bucătării pentru instruirea elevilor, pentru perfecționare calificare specialiști gastronomi. Cumpărare a 2-3 Ha de terenuri agricole pentru Liceul agricol și înființarea unei ferme educaționale, unde elevii pot însuși cunoștiințele practice ale agriculturii.	P5M1
3.	Reabilitarea și modernizarea drumurilor agricole	În hotarele Rét, Megyesár, Almező, Dékány, Borkútja, Nyestes, în total 30 km.	P2M4
4.	Reabilitarea și renovarea căminului cultural din Sânmartin	Lucrări de construcții, dotări cu cele mai noi echipamente și tehnici de scenă teatrală.	P2M5
5.	Renovarea primăriei Sânmartin	Renovarea primăriei locale – lucrări de construcții, amenajare parcuri, utilități.	P2M5
6.	Construire centru de situații de urgență microregională	Construire unei noi centre unde poate fi asigurată remiza pentru înlăturarea, prevenirea situațiilor de urgență (cu precădere la	P2M5

		incendii și viituri) și în cadrul căreia poate fi asigurat serviciul de alertă 24 din 24 ore.	
7.	Constuirea centrului turistic multifuncțional	Clădirea va da loc biroului de informare turistică, va găzdui magazinul de produse locale, dar și un spațiu de expoziție pentru obiecte legate de istoria localității.	P4M2
8.	Amenajarea centrului istoric al comunei	În prima etapă va fi elaborat un studiu amplu de amenajare a spațiilor publice (trotuare, fațade, spații verzi între drumurile DC 130 și DC 13). În al doilea etapă vor fi realizate cele stabilite în studiul de fezabilitate.	P2M3
9.	Modernizarea și extinderea rețelei de utilități	Extinderea și modernizare rețelei de apă potabilă, a rețelei de canalizare și a stației de epurare, amenajarea lagunelor de decantare.	P3M1 P3M2
10.	Modernizarea și amenajarea interioară a muzeului „Mátyás József”	Lucrări în interiorul clădirii, reamenajări funcționale ale muzeului.	P2M5
11.	Renovarea locuințelor de serviciu	Locuințe de serviciu pentru profesori, medici care au serviciul în Sânmartin. Lucrări de izolare, lucrări la amenajarea mansardei, schimbarea rețelelor interioare.	P2M5
12.	Achiziționare mașini pentru întreținerea spațiilor publice comunale	Achiziționare mașini și utilaje pentru întreținerea drumuri și spații publice: tractor cu diferite accesorii, lamă de deszapezire, sărăriță, săpător de șanțuri.	P2M6
13.	Modernizarea rețelei de străzi, etapa II.	După finalizarea lucrărilor de canalizare vor fi modernizate toate străzile importante, 15 străzi din intravilanul comunei	P2M1
14.	Construire grădiniță cu program prelungit	Este nevoie de o grădiniță pentru aproximativ 40 de copii, care, din cauza lipsei de grădiniță, sunt duse de către familiile lor în oraș.	P2M5
15.	Program de construire locuințe pentru familiile tinere	Construire case cu mai multe apartamente pentru tineri, familiii	P2M5

		cu tineri cu copii	
16.	Program de reabilitare izvoare și mofete, amenajarea imprejurimii și asigurarea accesului la aceste resurse	Captarea, curățarea și amenajarea izvoarelor naturale, construire aadăpost, pergole, alei de acces, alte elemente de ordin infrastructural.	P4M1
17.	Înființarea și dezvoltarea unei parc industrial-tehnologic în comuna Sînmartin	Utilizarea terenurilor neagraicole, neutilitate, inițializarea unor proiecte proprii în cadrul parcului industrial cum ar fi unități de prelucrare a laptelui și a cărnii.	P1M5
18.	Construire sistem de rezervarea a apelor pluviale și pentru prevenirea viiturilor.	Amenajare și construire rezervoare în albia pârâurilor Fișag, Sînmartin, Ciucani. Aceste iazuri, lacrui de acumulare vor avea funcția de a preveni inundațiile și în aceași rând vor fi rezervoare pentru sistemul de irigații, iar în unele cazuri pot fi utilizate și cu scop de agrement, turism (heleștee).	P6M1

ARBORELE DE SOLUȚII

